

ग्रामीण स्वतंत्र व प्रादेशिक पाणी पुरवठा
योजनांना प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-१२१३/प्र.क्र.३५/पापु-०७

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

तारीख: १६ जुलै, २०१३

वाचा

- १) शासन निर्णय, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग क्र.ग्रापाधो-११०९/प्र.क्र.१०४(अ)/पापु-०७, दि.१७ मार्च, २०१०
- २) शासन शुद्धिपत्रक, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग क्र. ग्रापाधो-११०९/प्र.क्र.१०४(अ)/पापु-०७. दि.३० ऑगस्ट, २०१०

प्रस्तावना

- वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका, १९७८ मधील अ.क्र.५, परिच्छेद क्र.२७(२) अनुसार नागरी व ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांना प्रशासकीय मान्यता देण्याचे पूर्ण अधिकार पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागास आहेत. या अधिकाराचा वापर करून ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांना प्रशासकीय मान्यता देण्यासंदर्भात संदर्भाधिन शासन निर्णय व शुद्धिपत्रकान्वये खालीलप्रमाणे आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत :-
- संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयान्वये राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीसाठी रु.५ कोटीपर्यंत किंमतीच्या पाणी पुरवठा योजनांना प्रशासकीय मान्यता जिल्हा परिषदेच्या जलव्यवस्थापन समितीने द्यावी व त्यापेक्षा जास्त किंमतीच्या योजनांना शासन स्तरावर प्रशासकीय मान्यता देण्यात येईल, अशी तरतूद करण्यात आली.
- संदर्भ क्र.२ येथील शासन शुद्धिपत्रकान्वये रु.५ कोटीपर्यंत किंमतीच्या पाणी पुरवठा योजनांना प्रशासकीय मान्यता देण्याचे अधिकार संबंधित गावाच्या ग्रामसभेस देण्यात आले.

२. रु.५ कोटीपर्यंत किंमतीच्या ग्रामीण स्वतंत्र पाणी पुरवठा योजनांना सक्षम अधिकाऱ्यांनी तांत्रिक मान्यता दिल्यानंतर त्या प्रशासकीय मान्यतेसाठी संबंधित गावाच्या ग्रामसभेकडे पाठविल्या जातात. तथापि, ग्रामसभांकडे रु.५ कोटीपर्यंतच्या मोठ्या योजनांची योग्यप्रकारे छाननी करणे, तांत्रिक मान्यतेमध्ये काही त्रुटी असल्यास त्या फेर तांत्रिक मान्यतेसाठी सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडे परत पाठविणे यासाठी त्यांच्याकडे पुरेसे मनुष्यबळ अथवा तांत्रिक/प्रशासकीय क्षमता नाही. त्यामुळे बऱ्याच स्वतंत्र पाणी पुरवठा योजनांची योग्य प्रकारे छाननी न होताच त्यांना ग्रामसभेमार्फत

प्रशासकीय मान्यता दिली जाते. तसेच राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या जिल्हा वार्षिक कृती आराखड्याचे आर्थिक व भौतिक प्रगतीचे संनियंत्रण करणे ही पूर्णपणे जिल्हा परिषदांची जबाबदारी आहे. तथापि, ग्रामीण स्वतंत्र पाणी पुरवठा योजनांना प्रशासकीय मान्यता देण्याचे कोणतेही अधिकार जिल्हा परिषदेस नसल्यामुळे जिल्हा परिषदेस जिल्ह्यातील स्वतंत्र पाणी पुरवठा योजनांच्या आर्थिक व भौतिक प्रगतीचे प्रभावी संनियंत्रण करणे शक्य होत नाही.

३. उपरोक्त वस्तुस्थिती विचारात घेता संदर्भाधिन क्र. १ व २ येथील शासन निर्णय व शुद्धिपत्रक यामधील ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांना प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबतच्या तरतूदी अधिक्रमित करून रु.५० लक्ष पर्यंतच्या स्वतंत्र पाणी पुरवठा योजनांना प्रशासकीय मान्यता देण्याचे अधिकार ग्रामसभेस व रु.५० लक्ष ते रु.५ कोटी पर्यंतच्या स्वतंत्र पाणी पुरवठा योजनांना प्रशासकीय मान्यता देण्याचे अधिकार जिल्हा परिषदेच्या जिल्हा जलव्यवस्थापन समितीस व प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजनांच्या बाबतीत रु.५ कोटीपर्यंतच्या प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजनांना प्रशासकीय मान्यता देण्याचे अधिकार जिल्हा परिषदेच्या जिल्हा जलव्यवस्थापन समितीस देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय

प्रस्तावनेतील माहिती विचारात घेता ग्रामीण भागातील स्वतंत्र व प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजनांना प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबत पुढीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत :-

अ.क्र	योजनेचा प्रकार	प्रशासकीय मान्यता देण्याचे अधिकार(दरडोई खर्चाच्या निकषात बसणाऱ्या योजना)		
		ग्रामसभा	जिल्हा परिषद जिल्हा जलव्यवस्थापन समिती	शासन (पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग)
१.	स्वतंत्र पाणी पुरवठा योजना	रु.५० लाखापर्यंत	रु.५० लाख ते रु.५ कोटी	रु.५ कोटीपेक्षा जास्त
२.	प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजना	--	रु.५ कोटी पर्यंत	रु.५ कोटीपेक्षा जास्त

२. ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांना प्रकरणपरत्वे ग्रामसभेची अथवा जिल्हा परिषदेच्या जलव्यवस्थापन समितीची प्रथम प्रशासकीय मान्यता घेण्यात यावी. प्रशासकीय मान्यतेसाठी प्रस्ताव सादर करतांना त्यासोबत योजनेचा प्राथमिक अहवाल व अंदाजपत्रक सादर करण्यात यावे.

३. ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांचे अंदाजपत्रक प्रकरणपरत्वे जिल्हा परिषदेच्या पाणी पुरवठा विभागाच्या अभियंत्यांनी अथवा महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाच्या अभियंत्यांनी तयार करावे.
४. ग्रामसभेने प्रशासकीय मान्यता दिलेल्या योजनांच्या बाबतीत प्रशासकीय मान्यतेचे आदेश ग्रामसेवकाने निर्गमित करावेत.
५. जिल्हा जलव्यवस्थापन समितीने प्रशासकीय मान्यता दिलेल्या योजनांच्या बाबतीत प्रशासकीय मान्यतेचे आदेश मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी निर्गमित करावेत.
६. योजनेस प्रशासकीय मान्यता प्राप्त झाल्यानंतर त्यास संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयामध्ये नमुद केलेल्या सक्षम प्राधिकाऱ्यांची तांत्रिक मान्यता घेण्यात यावी.
७. दरडोई खर्चाच्या विहित निकषात न बसणाऱ्या सर्व योजनांचे प्रस्ताव प्रशासकीय मान्यतेसाठी शासनास सादर करण्यात यावेत.
८. सदर शासन निर्णयातील तरतूदी शासन निर्णयाच्या दिनांकापासून अंमलात येतील.
९. सदर शासन निर्गमित झाल्यानंतर ग्रामसभेच्या प्रशासकीय मान्यतेसाठी प्रलंबित असलेले रु.५० लक्ष ते रु.५ कोटी किंमतीच्या स्वतंत्र पाणी पुरवठा योजनांचे प्रस्ताव जिल्हा परिषदेच्या जलव्यवस्थापन समितीच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात यावेत.
१०. सदर शासन निर्णय नियोजन व वित्त विभागाच्या सहमतीने व वित्त विभागाने त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.३०५/व्यय-३, दि.०६ एप्रिल, २०१३ अन्वये दिलेल्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.
११. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१३०७१५१५४४३५२२२८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(शैला ए.)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मंत्री (पाणी पुरवठा व स्वच्छता) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
२. मा.राज्यमंत्री (पाणी पुरवठा व स्वच्छता) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

३. प्रधान सचिव पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
४. सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
५. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई
६. विभागीय आयुक्त (सर्व)
७. संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे
८. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
९. संचालक, समाज कल्याण संचालनालय, पुणे,
- १०.संचालक, पाणी व स्वच्छता सहाय्य संस्था (WSSO) बेलापूर, नवी मुंबई
- ११.महालेखापाल, महाराष्ट्र -१ मुंबई (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता)
- १२.महालेखापाल, महाराष्ट्र -२ नागपूर (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता)
- १३.मुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, नवी मुंबई
- १४.उप मुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, नाशिक, पुणे, औरंगाबाद, अमरावती व नागपूर
- १५.सर्व प्रादेशिक उपसंचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा
- १६.सर्व प्रादेशिक मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण
- १७.सर्व अधिक्षक अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण मंडळ
१८. सर्व जिल्हा वरिष्ठ भूवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा
- १९.सर्व कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण
- २०.सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी,
- २१.सर्व कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद
- २२.सर्व जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी
- २३.सर्व विशेष समाज कल्याण अधिकारी
- २४.सर्व जिल्हा नियोजन अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालये,
- २५.सर्व गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती
- २६.नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- २७.वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- २८.सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- २९.मंत्रालयातील इतर सर्व विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ३०.पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागातील सर्व पर्यवेक्षीय अधिकारी व कार्यासने
- ३१.निवडनस्ती, कार्यासन क्रमांक पापु-०७